

༡༡། བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྒྱན་དྲི་མ་མེད་པ་
བཞུགས་སོ། །

@01A གྲུ་ཅུ་(MNYDZU)་མྱོ་(sH'A)་ཡ། འདིར་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར། ཤེས་རབ་པ་
རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་

པོ་བརྒྱད་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་པ་ལ། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ད། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་དོན་གཅིག། རྣམ་
མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱད་

ཆོས་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། ཉེན་གྱི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་བྱད་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྟོང་
སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་སྒྲུལ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་
འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་

ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁུན་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་བཞིས་བྱད་པར་དྲུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་
ཉིད། བྱད་ཆོས་བཞི་

ནི་ཉིན་གྱི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ངོ་བོའི་བྱད་པར་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྟོང་སྟེ་
མ་ལྟ་བུའོ། །རང་བཞིན་

@02A ༄། །ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་མཚམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ན་ཡོད། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་
མཚམས་

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཅེས་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཅུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་

པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག་ །དབྱེ་ན། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུ་མཁྱེན་

པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཅེས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་

པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག་ །དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་

པའི་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་

@02B རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག །དབྱེ་ན་འབྲས་

ཡུམ་ལ་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་

པ་དང་། ཞེས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱོམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་དོན་གཅིག། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུ་

གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་ཞེས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་

དེ། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འཇུག་སྒྲུབ་དོན་གཅིག་ །དབྱེ་ན། སྒྱུར་ལམ་ཅེ་སྒྱུར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་

བར་ན་ཡོད། མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་ཞེས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་

མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་གི་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་དུག་ །རྗེས་དྲན་དུག་གི་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་དུག་ །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་གཅིག་དང་བཅུ་གསུམ་ཡོད། ས་
མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་

@03A ༄། །སྤྱེལྱེགས་རྩོན་ཆད་ན་ཡོད། སྐད་ཅིག་གཅིག་མཛོན་རྩོགས་བྱང་རྩལ། །ཅིས་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག།
སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་

མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག། དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ། མཚན་ཉིད་མེད་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་
སྦྱོར་བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་

མའི་སྦྱོར་པ་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །ཅིས་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག། འབྲས་བུ་

ཆོས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག། དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། སྤྱལ་སྐྱེ་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་ནར་ཡོད། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། རང་གི་གྲོགས་སུ་

གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཕྲག་སྒོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་
ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་བྱུང་པར་ཅན་

དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒོ་ན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཕྲག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། དཔེ་བྲོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གསེར་

ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྩ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། མི་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད། དོན་རྩེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྤྲན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུང་བྱངས་སྟན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་

@03B ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཞོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཀོད་མའི་རྩ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲ་སྟན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྩ་བོའི་རྒྱན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྤྲིན་ལྟ་
བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྩ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་མཚོ། །དོན་རྩེ་སྤྲན་བཤེས་གཉིན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་སྤྱ། །རྒྱལ་པོ་

མཛོད་

དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྤྲོ་སྤྲོ་ཆུ་བོ་སྤྲོ་སྤྲོ་ནམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། །གདམས་ངག་དང་ཞེས་པ་ལ། །ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་

ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་ན། །ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད། །འདོམས་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་ན།

སྤྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། ཉེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། མ་ཞེན་པའི་
བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ། །ཤའི་སྤྱན། །ལྷའི་

སྤྱན། །ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཉི་སྤྱན་ལྔ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། །རྩ་འཁུལ་གྱི་མངོན་ཤས། །ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤས། །གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་

ཤེས། སྒོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བྱག་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། མཐོང་ལམ་

ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། སྒོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །མ་ཞེན་
ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །སྒྲུན་ལྡ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བྱག་དང་མཐོང་

ལམ་དང་། །སྒོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། དེས་བྱེད་
ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །ཞེས་པ་ལ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་མངོན་

@04A ༄། །རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་ཤིང་། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དོན་གཅིག་། དབྱེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྒྲློར་ལམ་བྱོད། ཕྱི་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་དང་བཞི་ཡོད། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲློར་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། སྒྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་པ་

ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་

རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན། བརྟེན་ཚེས་སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཚེས་ཉིད་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

སྐྱབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་

དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཚེས་བྱུག་དང་། གཉིན་པོའི་སྐྱབ་པ། སྟོང་བའི་སྐྱབ་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སྐྱབ་པ། ཤེས་རབ་སྟིང་བརྩེར་བཅས་
པའི་སྐྱབ་པ། སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམས་

སུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཚེས་བྱུག་དང་། གཉིན་པོ་དང་ནི་སྟོང་བ་དང་། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་
པ་དང་། ཤེས་རབ་སྟིང་བརྩེར་བཅས་པ་དང་། སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་

ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་ལམ་ནས་

རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། དམིགས་པ་དག་དང་ཞེས་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་སྒོ་

འདོགས་གཙོད་པར་བྱ་བའི་གཞི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་གཅིག། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དག་ག། མི་དག་ག། ལུང་མ་བསྟན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་

@04B ཕྱང་པོ་ལྔ། ཟག་མེད་བླན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། འདུ་བྱས་ཁམས་གསུམ། འདུས་མ་བྱས་དེ་བཞིན་ཉིད། ཐུན་མོང་བ་བསམ་གཏན་བཞི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱབ་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྟེ་བཅུ་
གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དག་ལ་སོགས་པ་

ཡིན་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་རྣམས་
དང་། །གང་དག་བྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་གཞི་གྲུབ་

ཆད་གྱི་སྟོང་ན་ཡོད། ཆད་དང་ནི་ཞེས་པ་ལ། གང་གི་ཆད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག། དབྱེ་

ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྒྲོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། སེམས་

ཅན་ཀྱན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །སྒྲོང་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གོ་ཆ་ཞེས་པ་ལ། སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་

བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁུན་པ་དོན་གཅིག། དབྱེན།
སྤྱིན་པའི་གོ་སྐྱབ་དུག། རྩལ་གྲིམས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་དུག། བཟོད་པའི་གོ་སྐྱབ་དུག། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་དུག།

བསམ་གཏན་གྱི་གོ་སྐྱབ་དུག། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་དུག་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཡོད་དེ། དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱིན་ལ་སོགས། །ནམ་པ་དུག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡི། །གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །དུག་
ཆོན་དུག་གིས་ཇི་བཞིན་ལཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་

ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྒྲོང་བ་བཙོན་འགྲུས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་

དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འཇུག་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་

@05A ༄། །གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། སྒྲིན་སོགས་པར་སྒྲིན་དུག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ།
བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་

དག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། མངོན་ཤེས་དུག་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་དགྲ་ཡོད་དེ། བསམ་
གཏན་གཟུགས་མེད་སྒྲིན་སོགས་དང་། ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་

རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དུག། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་རྩྱལ་ལ་ནི། འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། འཛོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་
མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཆོགས་ནི་ཞེས་པ་ལ།

ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།

ཚོགས་སྐྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་སྐྱབ། སྒྲིན་པའི་

ཚོགས་སྐྱབ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། བཟོད་པའི་ཚོགས་སྐྱབ། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ལྷག་
མཐོང་གི་ཚོགས་སྐྱབ། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། ལམ་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ། གཟུངས་ཀྱི་
ཚོགས་སྐྱབ། སའི་ཚོགས་སྐྱབ། གཉིན་པོའི་ཚོགས་

སྐྱབ་དང་བཙུ་བདུན་ཡོད་དེ། བཙུ་དང་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དུག། ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། ཡེ་ཤེས་
དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། ལམ་དང་གཟུངས་དང་ལ་བཙུ་དང་། གཉིན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་

སྐྱབ་བ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་
ནམས། །བྱབ་པའི་རྣམ་ཀླན་མཁྲིན་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལ། རྣམ་མཁྲིན་དུ་གདོན་དུ་གདོན་མི་ཟ་

@05B པར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་དག་སའི་རྣམ་འབྱོར་དེ། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། རྟགས་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ།

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐོབ་པའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། ཐོབ་པའི་

མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། ༥ མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་

དང་། ཞེས་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དོ་བོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་བྱུང་པའི་གོགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱུང་

པ་དང་བྲལ་བ། ཉིང་ལེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པ། ཐུན་རྒྱུན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་རྩང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ། །ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་པ་དང་། །

རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ བར་ན་ཡོད། སྟོབ་མ་ཞེས་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྟོ་བ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་བར་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་

རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག། །ད་

@06A ༄༄༅། །ལ་དབྱེན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་
ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་

སངས་རྒྱས་སའི་བར་ན་ཡོད། བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །ཞེས་པ་ལ། བྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
མངོན་རྟོགས་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་

རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་

པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཕན་ཡོན་ཆེ་
བ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་

གཉིས་གང་རྩང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། བྱེད་པོ་དང་ནི། །ཞེས་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་

དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་དྲུག་ཡོད་དེ། སེམས་རང་དབང་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཀྱན་ནས་ཞི་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞོད་པས་ནམ་

@06B ཡང་བརྩི་བ་མེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉོན་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་མཆོད་ཉོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །བདུད་དང་ཉོན་

མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །གཞོད་པས་བརྩི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་རྒྱལ་དང་ནི་ཉོན་མཆོད་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། མོས་པ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཡུམ་

དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏེ་གས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཙུ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ།
གཉིས་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། །གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་གསུམ་

ཡོད། ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགྲུ་ཡོད། ཉིང་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དགྲུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་
ཉིང་བདུན་ཡོད་དེ། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་

དོན་དང་། །རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །མོ་མོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །རྒྱང་དུ་རྒྱང་མོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་
ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་

ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། བསྟོད་དང་བཀྱར་དང་བསྐྱགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་པ་
སྒྲོམ་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བསྟོད་པ་དགྲུ།

བཀྱར་བ་དགྲ། བསྐྱགས་པ་དགྲ་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །དགྲ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། བཀྱར་བ་དང་ནི་བསྐྱགས་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་མོས་པ་སྟོམ་ལམ་བསྟོམས་

@07A ༄༄༅། །པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། བསྟོད་དང་ཞེས་པ་ལ། རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགོ་ཚུ་ཇོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་
པའི་སྐྱོ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་

པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། བསྟོད་བསྟོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྟོད་བསྟོམ་པར་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་

གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། དབེན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྲན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། ཐབས་མཁས་དང་བཅས་
པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། མཚན་མ་མེད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོད་བསྟོམ་ལམ། ཁམས་གསུམ་

དུ་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། བསྟོ་བ་རྩུང་དུའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། བསྟོ་བ་འབྲིང་གི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། བསྟོ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་
སྟོམ་ལམ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མི་དམིགས་རྣམ་

པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །དབེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། །རང་བཞིན་བྱན་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཅན། །ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་
སྟུ་ཡི་རང་དང་། །ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །རྩུང་དང་

འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །བསྟོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། རྗེས་སུ་
ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་མེད་དག །ཅེས་པ་ལ། རང་གཞན་གང་ རུང་གི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྟོམ་པའི་སྟོ་དོན་འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་
མངོན་རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། རང་གི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་བསྟོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་

@07B དང་། གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་སྟོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགོ་བའི་རྩ་ལ་ཡིད་རང་བ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་
བྱེད་པ། །སྟོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་

ས་དང་པོ་ནས་རྒྱ་མཐའི་བར་ན་ཡོད། སྐྱབ་དང་ཞེས་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་
འཇོག་བྱེད་དེ། སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྣམ་དག་སྒྲོམ་

ལམ་དོན་གཅིག །དབྱེན། རོ་བོས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། བྱེད་ལས་གྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་
ལམ། གནས་སྐབས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། དོན་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་

འབྲས་བུ་ས་ཡི་སྐྱབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀྱན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོང་བར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་
ཉིད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྒྱུ་པའི་བར་ན་ཡོད།

ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅིས་པ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག། །རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་སྒྲུངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་

འཇོག་བྱེད་དེ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དགུའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་ཡོད། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
དྲི་མ་ཡི། གཉེན་པོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ལ། སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྩ་པའི་བར་ན་ཡོད། ཨ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཞེས་པ་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་

@08A ༄༄༅། མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དོན་གཅིག་ དེ་ལ་དབྱེན། ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དད་གསུམ་ཡོད།

ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། སྟིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། ཞེས་པ་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྟིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་

པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ་

ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བུལ་ཞིང་བདེན་
འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་

ཉིད། དེ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་། ས་མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། ཐབས་གྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་པ་ལ།
ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་

པའི་རྒྱད་གྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག་། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉི་བའི་གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་
གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། མི་མཐུན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐ་བས་ཤེས་བྱ་དཔར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་
དང་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་

@08B བའི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཐེག་དམན་
གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་གང་ཞིག།

ཐབས་ཤེས་བྱ་དཔར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དེ། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། སྟོར་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་

སུ། གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉིན་པོར་
སྟོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་

པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། བྱང་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། བྱང་ཚས་མི་རྟག་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཡོན་ཏན་
གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རབ་དུ་རྫོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་

ཉིད་ལ་གནས་ནས་བདེན་ཞེན་གྱི་སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ལས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་འབྲས་བུ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་འབྱུང་བའི་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་པོ་
མེད་པ་ལ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དཀའ་བ། སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ། ལས་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། སྐལ་

བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ། ཤེས་བྱེད་དཔའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་རྣམ་བཟུན་
ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་

རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྦྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །མི་འབྱུང་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། །སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་
འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །གཞན་ལ་རག་

@09A ༄། །ལས་མིད་གང་དང་། །སྤང་བ་རྣམ་པ་དུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། །ཆེད་དུ་བྱ་དགའ་བ་
ནི། །འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་དོན་དམ་པར་ཆེད་དུ་བྱ་

བར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྣད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་དགའ་བའོ། །སྦྱོར་བ་བྱ་དགའ་བ་ནི། རྒྱལ་མ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཐ་སྣད་དུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྒྱུའི་སྦྱོར་བར་
རྟོགས་པར་བྱ་དགའ་བའོ། །ལས་བྱ་དགའ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་

དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྣད་དུ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་དགའ་བའོ། །སྤང་བ་རྣམ་པ་པ་དུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དཔེ་དང་བཅས་པ་
འགོད་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་

ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མིད་དེ། མངོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་བསལ་བ་འབྲ་བ་ལ། རྒྱ་རྒྱེན་
གཉིས་པོ་ཚོགས་པའི་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྦྱ་

མ་བཞིན། བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིག་རྒྱུ་བཞིན། རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲུབ་བྱེད་བཞིན། བག་ཆགས་འཛོག་གྱེད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕྲོས་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉིན་མེད་པས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དྲི་ཟེའི་གྲོང་བྱེད་བཞིན། བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་སྒྲུལ་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

@09B དབྱེ་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་མཚན་མཚོན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་
བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་དང་བཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་

ལ་རྩོམ་པ་མེད་པའི། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་
ལམ། །དེ་འདྲ་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་བུལ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་ཉོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན་
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་

སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། རྒྱག་བསྐལ་ལ་
སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །བཟོད་ཤེས་སྐད་

ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀྱན་ཤེས་རྩལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། །རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་འཛོམས་རྒྱས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་

གཉིན་པོ་ཕྱགས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་
རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་

ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་དབྱེན། ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་བདེན་པ་དང་པོ་
གསུམ་ལ་བཞི་བཞི་དང་། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་

@010A ༄། །གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་གཟུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། །བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔ་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་

རྣམ་ལ་དབྱེན་སུམ་རྩ་རྩ་གཡོད་དེ། རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བརྒྱད་དང་།
བདུན་དང་། ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་

ལམ་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན། །དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྷ་དང་བཙུངས་ཅེས་བསྐྱགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་
རྣམ་ལ་བརྒྱད་དང་བཙུ་ཡོད། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
སུམ་ཅུ་ཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩན་པ་ཉིར་གཞག་ནས་གཟུང་སྟེ། །

སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཀྱན་མཁྲིན་གསུམ་དུ་ཕྱི་བས་ན། །སློབ་མ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་
བཞིན་ཏེ། །སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་ཅུ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད།།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པའི་ལམ་ལ་རྩན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི། །རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་

ལ་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ལམ་ལ་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཀང་པ་བཞི། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྟོར་བའི་ལམ་ལ་དབང་པོ་ལྔ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
ལམ་ལ་སྟོབས་ལྔ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་

@010B ཡན་ལག་བདུན། ངེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་གྲན་པ་ཉེར་གཞག། ཁྲོ་བ་གྲན་པ་ཉེར་
གཞག། ཤེམས་གྲན་པ་ཉེར་གཞག། ཁྲོས་གྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགོ་བ་མ་སྦྱིས་པ་མི་སྦྱིད་པའི་ཡང་དག་སྟོང་པ། སྦྱིས་པ་སྟོང་བའི་ཡང་དག་སྟོང་བ། དགོ་བ་མ་སྦྱིས་པ་སྦྱིད་པའི་ཡང་དག་སྟོང་བ། སྦྱིས་པ་སྦྱིལ་
བའི་ཡང་དག་སྟོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་འཕུལ་གྱི་ཀང་པ་བཞི་

ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཀང་པ། བཙོན་འགྲུས་གྱི་ཀང་པ། ཤེམས་པའི་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཀང་པ། དཔྱོད་པའི་གྱི་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཀང་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་
པའི་དབང་པོ། བཙོན་འགྲུས་གྱི་དབང་པོ། གྲན་པའི་དབང་པོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་པའི་སྟོབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། དྲན་པའི་སྟོབས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བདུན་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག། །ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག།

བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག། །དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག། །ཤིན་རུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་

པ། ཡང་དག་པའི་ངག། །ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་

པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སྤྱུང་ཅུ་ཙུ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིན་པོའི་ལམ་གསུམ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྔ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་དགུ། སྤྱོད་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བཞི་

@11A ༄། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཅུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིན་པོའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སློབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤུལ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་
དེ། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་མཐར། གཞུགས་

མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གོགས་སེལ་སྤྱད་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་གཞུགས་
མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱས་རྫོད་རིགས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི།
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བའི་ལམ་བཞི་

ཡོད་དེ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལྷུལ་བདེན་བཞིས་བསྐྱས་པའི་ལྷུལ་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་
བཅུ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་སོགས་ཡར་ཕྱིན་དུག། ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམས་སུ་ཅུ་ཙུ་དགུ་ཡོད་དེ། སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། རང་

བྱུང་གི་རྣམ་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བཅུ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྲིན་པའི་སྟོབས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཁྲིན་པའི་སྟོབས། མོས་
པ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོབས། ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་པ་སྟོབས། ཐམས་

ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟོབས། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བ་སྟོབས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བླན་པ་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་སྟོབས། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྲིན་པའི་སྟོབས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་སྟོབས། ཉོགས་

@11B པ་དམ་བཅས་པ་ལ་སྟོབས། གཞན་དོན་སྤང་བྱ་དམ་བཅས་པ་ལ་སྟོབས། གཉིན་པོ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་
སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དོན་སོ་སོ་སྟོབས། ངས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་སྟོབས། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་

སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱི་སྤྱོད་པ་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་བ། གསུང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་མཉམ་པར་མ་
གཞག་པ་མི་མངའ་བ། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ། སོ་སོར་མ་བཏགས་

པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ། སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག། འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། རྣམ་པར་འགྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་

བ་སྟེ། ཉོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག། །སྤྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྱང་བ། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་སྟེ། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། འདས་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། མ་འོངས་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟ་བ་ལ་མ་ཆགས་
མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། སྤྱོར་

བར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན།

གཟུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པའི་སྟོང་བ། གནས་པ་བཀག་པའི་སྟོང་བ། ཟབ་པའི་སྟོང་བ། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྟོང་བ། ཆད་མེད་པའི་སྟོང་བ། ལྷང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྟོང་བ། ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་བ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོང་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྟོང་བ། བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉེ་བའི་སྟོང་བ། སྤྱར་བར་འཛང་

@12A ༄༄༅། །རྒྱ་བའི་སྟོང་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྟོང་བ། དོན་དམ་པར་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་བ། དོན་དམ་པར་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྟོང་བ།
གཟུགས་སོགས་བསམས་མི་བྱུང་མི་མཐོང་བའི་སྟོང་བ། གཟུགས་སོགས་དེའི་མཆོན་མ་དང་

དེའི་མཆོན་བྱའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྟོང་བ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྟོང་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་བ། ས་མཆོམས་ཀྱི་སྟོང་བ་དང་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྟོང་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་

ཟབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཆོག་ས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོག་ས་པའི་ཕྱིར། །ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་། །ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་
མེད་བཅས་དང་། །བྱང་རྒྱལ་ཉི་དང་སྐྱུར་བ་དང་། །གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་

མེད་ཕྱིར། །ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱལ་མི་མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མི་རྟོག་ །འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྤྱིན་
བྱེད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་

མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་
དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲོར་བ་

སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན། རྟོག་ས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དང་ཉི་བར་འབྱུར་བའི་ཡོན་ཏན། དོན་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་པན་ཡོན་ཆེ་བ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཆེ་བ་

སྐུ་མཁའ་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ཡུལ་སྤྱད་པའི་ཡོན་ཏན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན། སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། དག་བའི་རྩ་བ་མཐུན་མེད་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན། དམ་བཅས་པའི་དོན་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་

@12B འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱང་པའི་ཡོན་ཏན། དུམ་ངེས་པར་འཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུད་གྱི་མཐུ་བཙམ་ལ་
སོགས་པ། ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། སྟོན་ནི་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྟོར་བ་སྟེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་སྟོར་བ་རྫོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་བདུད་ལས་དེ། སྟོར་བའི་
 སྟོན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ནས། ཡུལ་ཇི་ ལྷ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྟེན་པའི་བར་ཞེ་དུག་ཡོད་དེ། སྟོར་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ།
 རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉི་ཤུ་གསུམ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོར། སྟོན་ནི་བཅུ་ཆེན་

བཞིར་བཅས་པ། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྟོག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད། མཚན་ཉིད་བཅས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷན་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་

འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་མཚན། བྱད་མཚན། བྱེད་མཚན། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་བཞི་ཡོད་དེ། གང་གི་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། ཤེས་པ་

བྱད་པར་བྱེད་པ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྲིགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། ཐར་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་མཁུན་རང་རྒྱུད་ལ་སྐབ་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་ཚོས་མངོན་རྟོགས་དེ་

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྲིགས་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་

@13A ༄། །སུ། གཙོ་བོར་ཐབས་གྱི་ཆས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་

ལ་དབྱེན། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྟོག་སོགས་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། །སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཟུགས་
སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་འགྱུར་བ་ལྟོག་པ་སོགས་

རྟགས་ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། སྒྲུང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་

པའི་དགོ་འདུན། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །མཐོང་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །བྱང་
རྟུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གཞས། །དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་

ཆོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྟོག་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། སྟིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྟིད་ཞི་བདེན་སྟོད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གཞས་

སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་དག་པ་

ས་གསུམ་ན་ཡོད། ཞིང་དག་སྒྲན་མེད་པ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་རང་རྒྱད་ལ་
རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཞིང་དག་སྒྲོར་བའི་མཚན་

@13B ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་འབད་རྩེ་ལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སྒྲོན་ས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དག། སའི་རྣལ་

འབྱོར་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ། དོན་དམ་པར་མི་གནས་ཤིང་ཐ་སྐད་དུ་གནས་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ། གཞན་
དོན་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ། ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲུང་བ། བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཐབས་གྱི་སྒྲུང་བ། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཐབས་གྱི་སྒྲུང་བ། སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་གྱིས་ཐབས་གྱི་སྒྲུང་བ། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲུང་བ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་སྒྲུང་བ་ཅན་འདི་ནི། །དབང་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་།

མི་གནས་ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང་། །མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །མཚན་མ་སྒྲོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་
དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ ས་མཚམས་དག་པ་ས་གསུམ་

ན་ཡོད། ༥ དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཅེ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། འོད་ཅེ་སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། འོད་ཅེ་སྒྲུང་རྒྱུ་འབྱེད་ཆ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་

སྒྲུང་ལམ་འོད་ཁོ་ནར་ཡོད། རྣམ་འཕེལ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པ་སོགས་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་དེ། ཅེ་མོའི་

ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཅེ་མེའི་ཅེ་སྒྲོར་རྩུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཅེ་མེ་ཁོ་ནར་ཡོད། བརྟན་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྩོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

@14A ༄༄༅། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་རྩུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད།
སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་གི་འབྲས་བུར་བྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་རྩུས་པ་སྒྲིན་པའི་ཆ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ལས་འདས་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་བཞི་པ་དེ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།

ཆོས་མཆོག་རྩུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཆོས་མཆོག་ཁོ་ནར་ཡོད། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཐོང་སྤང་རྟོགས་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཚན་

ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་ཇེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། སྒོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་
བཞི་ཡི། །གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྒོམ་སྤང་

རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཇེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒོམ་ལམ་ཅི་སྒྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། རྩང་བའི་རྩང་བའི་སོགས་དགུ་ཡོད། ས་
མཚམས་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། །ཞེས་

པའི་སྐབས་སུ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྒྲོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག། རང་གི་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅི་སྒྱུར་

གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག། ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཅི་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། འདིར་བསྐྱན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདྲུང་མི་
རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་བ་ཅི་རིགས་པས་བསྐྱུས་པ་

@14B དེ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེན། དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྟོར་བ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། དཀོན་མཆོག་

གསུམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐུབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ལམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཆོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། རང་བོ་ཉིད་ངེས་
གཟུང་བ་

དང་། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། སྟོར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་
བཅས་དང་། གཉིན་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། མཚན་ཉིད་དང་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་། །

སྐྱབ་རྣམས་གྱི་ལོག་རྟོག་པ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟོན་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ན་ཡོད། ཎ
མཐར་གྱིས་པ། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་མཐར་གྱིས་སྟོར་

པ་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱིས་སྦྱོར་བ་ནས། ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། ཚེས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། དག་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། ཚུལ་གྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། གཏོང་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་བར་དུག། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་ཚེས། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ནི། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་

བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་རྩན་ཆད་ན་ཡོད། ༥ གླུ་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྩོགས་བྱང་ཚུབ། །མཚན་ཉིད་གྱི་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བྱ་རྩོགས་གྱི་གླུ་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་

@15A ༄། །ལ། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚེས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སྤྱོད་གྱི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་

པར་སྒྲིན་བམ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། འཇོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཚས་གཅིག་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱང་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། སྒོར་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་
ཀྱི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་

སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྒོར་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞི་

པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད། རོ་བོ་ཉིད་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་

གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་ནར་ཡོད། འོངས་ཚྲོགས་བཅས་དང་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ངས་པ་ལྔ་ལྟན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། འོངས་
སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། ངས་པ་ལྔ་ནི། གནས་ངས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐྱེ་

ངས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཚྲོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། འཁོར་ངས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་ངས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ། ཏུས་ངས་པ་འཁོར་བ་ཇི་
སྟོང་མ་སྟོང་གི་བར་ཏུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་

@15B ཀྱིས་ཁོ་ནར་ཡོད། དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ངས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྟན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། སྤྲུལ་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
བཟོ་བོ་སྤྲུལ་སྐྱེ། སྤྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐྱེ། མཚོག་གི་སྤྲུལ་སྐྱེ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོ་ནར་ཡོད། ཆོས་སྐྱེ་མཇུག་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་པའོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟོང་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
མཁུན་པ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་

གྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤེཾ་ཚན་ཉིར་གཅིག་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུས་བདག་རྒྱན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་
ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་

དབྱེན། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་དགོ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་རྒྱུད་
གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དགོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེན་

འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་ཡོད། ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། །།དོན་བདུན་ཅུའི་སྒྲོམ་ཆོག། བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དགྲ་གཅིག །བརྒྱད་དང་བཅུ་གསུམ་བཞི་
དང་བཞི། ། །

༥ ཨོ་སྤྱ་སྟེ། དཔག་མེད་སྒྲོན་ནས་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་གྱི། །དགོ་སྤྱད་མཐུ་ལས་ཉོན་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་གྱི། །གཡུལ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དོན་གཉིས་མཐར་སོན་པའི། །སྒྲོན་མཆོག་ཤྲུག་སང་
གོར་མགོས་ཕྱག་འཆེལ། །ཀུན་བྱབ་བྱམས་པའི་དཔུང་གིས་བདུད་བཞི་བཅོམ། །རྒྱལ་

བའི་མཛད་པའི་བྱུང་བསྐྱམས་རྒྱལ་ཚབ་ཚུལ། །ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་མི་པམ་མགོན་པོ་ཡི། །ཡོན་ཏན་བཀའ་བློན་པས་བདག་ཡི་དགུས། །གང་གི་ཐུགས་བཅུད་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་
པའི། །དངོས་བརྒྱད་དོན་བཟང་བདུན་ཅུ་འགྲེལ་བྱེད་རྒྱན། །ཇི་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་

@16A ༄། །མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། །ལེགས་བཤད་ཆོག་ཉུང་དོན་གསལ་ཕུལ་བྱང་འདི། །པར་དུ་བསྐྱེད་དགེས་ཐུབ་དབང་ལུང་རྟོགས་བསྟན། །སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་མདོ་སྒྲགས་བྱང་
འགྲེལ་བ། །གསེར་མདོག་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་འདི།

མི་ཉམས་དབྱར་གྱི་རྒྱ་གཏེར་རྗེས་འགྲོར་ཤོག །རྒྱ་སྦྱོར་སེར་བྱེས་སྒྲོ་པ་ཁམས་ཚན་གྱི། །དཀའ་བཅུ་དགེ་སྦྱོང་མཁྱེན་རབ་ཞོར་བྱ་བདག །མི་མཐུན་རྒྱང་བསྐྱངས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགས་
འཛོ། །བཅས་རང་ཉིས་དབེན་བསྐྱང་སྒྲོམ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། །ཤེར་ཕྱིན་དགོངས་དོན་

དངོས་ལྷགས་མངོན་རྟོགས་སོགས། །མགོ་སྒྲགས་ལམ་བཟང་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་མཐུས། །བྱང་འཇུག་ཆོས་སྐྱའི་གོ་འཕང་སྦྱར་ཐོབ་སྟེ། །མཁའ་ཁྲབ་ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱང་དེར་འགོད་ཤོག།
དམིགས་ལུལ་བཀའ་བློན་ཕྱང་པོ་གཞལ་དཀའི་གནས། །ཆོ་འདས་པ་རྒྱན་ཆོ་རིང་དབང་འདུས་དང་།

བྱམས་པ་སྒྲོལ་མ་གཤེན་གསོན་ལྟོས་བཅས་ཀྱན། །བར་དོའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ལས་གྲོལ་དལ་འབྱོར་རྟེན། །རིམ་བརྒྱད་མ་འོངས་མི་ཕམ་མགོན་པོ་ཡིས། །ཤེར་ཕྱིན་འདོམས་ཆོ་འཁོར་གྱི་ཐོ་
མ་རུ། །བྱུར་ནས་གསང་བ་གསུམ་གྱི་སྐལ་བཟང་ལ། །དོམས་མེད་གསུང་གི་བདུད་རྩིས་

ཡོངས་ཆོམ་ཤོག། །སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་འདུས་པའི་སྤེའདི་ཡང་། །བྱུགས་མཐུན་བྲིམས་གཙང་བཤད་སྐྱབ་དབྱར་གྱི་མཚོ། །འཕེལ་ཞིང་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་ངང་པའི་བྱུས། །ཁོར་
འཛིན་ཁྲོན་ཀྱན་ཡོངས་སུ་བྱབ་བྱུར་ཅིག། །ཅིས་རྗེ་བཙུན་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དོན་བདུན་ཅུ་འདི་ཉིད་པར་

རྟེན་ལ་བརྟེན་ཀྱན་གྱིས་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་གྲ་མཚུངས་པ་ལྷག་ཆད་ནོར་འབྲུལ་གྱི་སྦྱོན་དང་བུལ་བ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །